

Yttrande

Datum
2021-06-10

Diarienummer
6.9.17-04506/2021

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se,
kopia till ju.L4@regeringskansliet.se

Betänkandet Struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25)

(ert dnr Ju2021/00971)

Jordbruksverket har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat betänkande.

Jordbruksverket är positiv till hur utredningen har omhändertagit Försvarsberedningens rapport Motståndskraft. Strukturen ger förbättrade förutsättningar för en ökad samordning mellan aktörerna. Jordbruksverket bedömer också att förslagen stärker samhällets förmåga att beakta hela hotskalan vid planering för krisberedskap och civilt försvar.

Nedan lämnar Jordbruksverket närmare synpunkter på några av förslagen. Fokus är på Jordbruksverkets roll och de delar som påverkar myndighetens förmåga att utföra sitt uppdrag inom civilt försvar och krisberedskap.

Sektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten

I utredningen föreslås att de viktiga samhällsfunktionerna inom livsmedel, dricksvatten, avlopp samt avfallshantering ska samlas under en och samma sektor.

Jordbruksverket tillstyrker förslaget och anser att Livsmedelsverket är lämplig som sektorsansvarig myndighet. Det finns skäl att överväga om Havs- och vattenmyndigheten ska ingå i sektorn.

En ny struktur för statliga myndigheter

Jordbruksverket anser att beredskapsmyndigheter (bevakningsansvariga myndigheter) fortsatt bör ha ansvar för att vara pådrivande, ta initiativ som krävs för att hålla samman planering och förberedelse, samt även se till att det finns en kapacitet inom sektorn att operativt hantera uppkomna krissituationer.

Jordbruksverket vill poängtera att den föreskriftsrätt som föreslås i utredningen (28 § beredskapsförordning) där sektorsansvariga myndigheter får föreskriftsrätt mot andra myndigheter vid höjd beredskap kräver en god framförhållning så att prioriteringar och resurser är samordnade inom sektorn redan i fredstid.

Genom att avveckla dagens samverkansområden kommer välfungerande samverkansfora inte drivas vidare. Jordbruksverket vill särskilt betona att det är

viktigt att frågor som nu bedrivs i samverkansområdet farliga ämnen (SOFÄ) omhändertas i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps arbete med CBRNE-frågor.

Medverkan i sektorn hälsa, vård och omsorg

Jordbruksverket anser att myndigheten tillsammans med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) måste ingå i sektorn hälsa, vård och omsorg för att kunna utföra det uppdrag vi har inom krisberedskap och totalförsvar.

Utredningen föreslår att Jordbruksverket och SVA inte ska ingå i sektorn hälsa, vård och omsorg. Utredaren bygger sitt ställningstagande på att områdena har olika lagstiftning. Detta anser vi inte räcker som skäl, då en gemensam sektor är en förutsättning för den nationella förmågan att hantera händelser som berör smittskydd eller uppkomna bristsituationer. Dessutom är utredningen inte konsekvent, exempelvis föreslås att primärproduktion och avloppshantering samlas i sektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Det finns även förslag på att andra myndigheter ska tillhöra två sektorer, exempelvis Försäkringskassan och Trafikverket, med motiveringen att dessa har ansvar för verksamheter som ingår i skilda samhällsfunktioner. Detta är även fallet för Jordbruksverket som dels har ett ansvar för primärproduktionen av bland annat livsmedel och foder, dels ett ansvar för djurens hälso- och sjukvård och bekämpande av smittsamma djursjukdomar.

Utredningens förslag riskerar leda till att väl fungerande samverkansfora motverkas, exempelvis zoonossamverkan och Forum för beredskapsdiagnostik. Erfarenheterna från pandemin visar att resurser som laboratoriekapacitet, läkemedel och förbrukningsmaterial används både inom djur- och humansjukvård. Det finns dessutom ett gemensamt regelverk för läkemedelsförskrivning.

I utredningen anges att den sektorsansvariga myndigheten ansvarar för att krishanteringens samordnas inom sektorn¹. Det innebär att vid en pandemi ansvarar myndigheter inom sektorn Hälsa, vård och omsorg för krishanteringens.

Utredningens förslag innebär att en pandemi med smittämne som kan smitta både djur och människor inte från början involverar de myndigheter som ska hantera smittskyddet för djur, vilket troligen kommer att försena och försvåra hanteringen.

Den pågående pandemin har gett konkreta exempel på hur nära kopplade djurens hälso- och sjukvård är till humanvården när det gäller läkemedel, utrustning, materiel, personal, laboratorieresurser, gemensamt regelverk för läkemedelsförskrivning etc. Jordbruksverkets roll är väsentlig för att skapa en robust hantering av denna typ av händelser. Ingår inte Jordbruksverket och SVA i sektorn försvåras det utvecklingen av denna sektor. Förmågan att hantera händelser som pandemier och utbrott av zoonoser kommer att ytterligare behöva utvecklas i

---

¹ SOU 2021:25 kapitel 8.7.1.

framtiden. Risken för liknande utbrott som covid-19 ökar med klimatförändringar och befolkningsökningen.

Att inkludera djurens hälso- och sjukvård i sektorn skapar en naturlig plattform för en fortsatt utveckling av området och en effektiv hantering med gemensamma prioriteringar. Möjligheten att adjungera andra aktörer till en sektor är inte tillräcklig för att säkerställa en kontinuerlig samverkan och gemensam utveckling inom området.

I detta ärende har generaldirektör Christina Nordin beslutat. Patrik Moström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Anders Swahnberg, Olof Johansson, Catrin Molander, Thomas Svensson, och Pernilla Granath Limstrand deltagit.

Christina Nordin

Patrik Moström

Yttrandet har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till Näringsdepartementet